

Skien kommune
Postboks 158
3701 SKIEN

Saksbehandler, innvalgstelefon
Pernille Bechmann, 33372310

Pålegg om utredning av nitrogenfjerning for avløpsanlegg i Skien kommune

Vi viser til vårt brev av 30.01.2024 med varsel om pålegg om å utrede nitrogenfjerning.

Vedtak

Statsforvalteren i Vestfold og Telemark pålegger Skien kommune å utrede kommunens handlingsrom for å få på plass nitrogenfjerning som renseløsning for kommunalt avløpsvann i i «Porsgrunn-Skien» tettbebyggelse. Utredningen skal også omfatte kostnader ved løsningene og en plan for å få det på plass så snart som mulig og senest innen 31. desember 2030.

Fristen for utredningen er **1. desember 2024**.

Pålegget er gitt med hjemmel i forurensningsloven §§ 49 og 51.

Sakens bakgrunn

Vi viser til vårt brev av 8. juni 2022 der vi informerte om at det er behov for å etablere nitrogenrensing ved avløpsanlegg i tettbebyggelser med potensiell utslippsstørrelse over 10 000 BOF₅ pe og tidligere korrespondanse med kommunen, samt rapporten "*Utredning av behovet for å redusere tilførslene av nitrogen til Ytre Oslofjord*" (rapport l.nr. 7744-2022) og regjeringens *Helhetlig tiltaksplan for en ren og rik Oslofjord med et aktivt friluftsliv*.

Miljødirektoratet skrev i brev av 13. mai 2022 til statsforvalterne at tilstanden i Oslofjorden er så alvorlig at det trengs reduksjon i tilførsler som kan føre til eutrofi, og det så raskt som mulig. Utslipp av nitrogen er en av flere faktorer som bidrar til en forverring av tilstanden i Oslofjorden og kommunalt avløp er en stor bidragsyter. Utredningsrapporten for Ytre Oslofjord slår også fast at tilførslene av nitrogen må ses på som et regionalt problem, slik at det generelle nivået av nitrogen i fjorden må reduseres.

Klima- og miljødepartementet oppfordret, i brev datert 15. desember 2023, alle kommuner i Oslofjordens nedbørsfelt til å gjøre sin del av jobben med å følge opp tiltakene i *Helhetlig tiltaksplan for en ren og rik Oslofjord*, blant annet ved å starte planleggingen for å få på plass nitrogenfjerning fra avløpsvann.

Elstrøm renseanlegg ligger i Skien kommune og innenfor tettbebyggelsen «Porsgrunn-Skien». Renseanlegget har tillatelse med en ramme på 25 500 pe og utslipp til Farelva. Elstrøm renseanlegg har krav om 90 % reduksjon av fosfor og krav om sekundærrensning innen 31.12.2027.

I tillegg har dere tillatelse til å sende inntil 30 000 pe til Knarrdalstrand renseanlegg i Porsgrunn kommune. Knarrdalstrand ligger også i tettbebyggelsen «Porsgrunn-Skien» og har utslipp til Frierfjorden.

Dere har søkt om utsatt frist for sekundærrenningskravet og vurderer ulike alternativer for samarbeid mellom Skien, Porsgrunn og Bamble kommuner, for å tilfredsstille sekundærrenningskravet og et forventet krav om nitrogenfjerning. Som vi skrev i vårt brev 05.12.2023 mener vi det er riktig å behandle søknad om utsatt frist for sekundærrensning når vi samtidig kan ta stilling til frist for nitrogenrensning og hvor strengt renningskravet skal være. Som grunnlag for en slik beslutning trenger vi mer opplysninger fra dere.

Uttalelser til varselet

Vi har ikke mottatt noen kommentarer til varsel om pålegg.

Vår begrunnelse

Når forurensningsmyndigheten avgjør om vi skal gi tillatelse og fastsetter vilkår etter § 16, skal vi legge vekt på de forurensningsmessige ulemper ved tiltaket sammenholdt med de fordeler og ulemper som tiltaket ellers vil medføre.

Vi mener kunnskapsgrunnlaget er godt med hensyn til behovet for å redusere tilførsel av nitrogen til Oslofjorden, og renseanleggenes bidrag til utslipp.

Som forurensningsmyndighet har vi imidlertid behov for mer informasjon om deres muligheter for å få på plass nitrogenfjerning, herunder kostnader forbundet med dette.

Pålegget er vedtatt med hjemmel i forurensningsloven §§ 49 og 51, for hhv. opplysninger dere allerede har, og utredninger/undersøkelser dere må gjøre.

Nærmere om innholdet i utredningen

Utredningen skal inneholde ulike løsninger for nitrogenfjerning fra kommunalt avløpsvann i «Porsgrunn-Skien» tettbebyggelse, inkludert kostnader ved løsningene og en plan for å få det på plass så snart som mulig og senest innen 31. desember 2030.

Utredningen skal inneholde:

- Vurdering av alternativer og begrunnet valg av teknologisk renseløsning, herunder om mulighetene for tilpasninger og endringer i dagens renseanlegg, eller hvis aktuelt, en omtale av behovet for nyetablering. Planforhold og aktuelle plasseringer skal omtales der det er relevant.
- Vurdering av muligheten for hhv. 70, 80 og 85 % renseseffekt for nitrogen som årlig middelvei (inkl. renseanleggets overløp).
- Vurdering av oppnåelig renseseffekt for organisk stoff som følge av nitrogenfjerning.
- Eventuelle muligheter for samarbeid med andre kommuner eller tettbebyggelser, der dette kan være aktuelt.
- En angivelse av kostnader for mest aktuell(e) løsning(er) for de ulike renseseffektene, herunder hvordan disse vil fordeles på innbyggerne med tanke på selvkost-prinsippet.

- Hvordan dere tilrettelegger for at renseanlegg og slambehandling på sikt skal kunne oppnå EUs krav om energinøytralitet. Dere må synliggjøre hvordan dere planlegger plassering, renseløsning og slamløsning ut ifra målet om at renseanlegget innen 2045 skal produsere energi fra fornybare kilder. Energien kan produseres på eller utenfor renseanlegget, og bare 35 % av energien (ikke-fossil) kjøpes fra eksterne kilder.
- Plan som angir tydelige milepæler. Planen må ta for seg alle de aktuelle avklaringene og beslutningene dere må ta. Vi forventer en plan som er så komprimert i tid som mulig, uten at det går ut over kvaliteten på resultatet. Vi ønsker ikke at dere legger til tidsmessige sikkerhetsmarginer for uforutsette forhold eller kapasitetsproblemer knyttet til innkjøpte tjenester.
- Andre forhold som dere oppfatter som vesentlig, bør også inngå.

Dersom svaret på denne pålagte utredningen er en del av et større arbeid, for eksempel en konseptvalgutredning, skal dere sammenstille svaret på pålegget i et eget dokument eller kapittel for deres kommune.

Fristen for utredningen er 1. desember 2024.

Dere skal rapportere framdrift i dette arbeidet som en del av årlig rapportering på arbeid med Oslofjordplanen.

Dere skal informere oss om status for arbeidet med utredningen innen 15. august 2024 og framdrift iht. planen i årlig egenkontrollrapportering til oss fra 2025.

Klageadgang

Sakens parter eller andre med rettslig klageinteresse kan klage på vedtaket **innen tre uker** etter at melding om vedtaket er mottatt. En eventuell klage skal angi hva dere klager over og den eller de endringer dere ønsker. Klagen bør begrunnes, og dere bør nevne andre opplysninger av betydning for saken.

En eventuell klage skal dere sende til Statsforvalteren i Vestfold og Telemark. Hvis vi ikke gir medhold i klagen, vil vi sende den til Miljødirektoratet for endelig avgjørelse.

Med hilsen

Siv Hege Wang Grøvo (e.f.)
fagsjef

Pernille Bechmann
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:

Telemark fylkeskommune

Telemark fylkeskommune Sentralt

3702 SKIEN

Skien - Grenlandsfjordene
vannområde

fakturmottak Postboks 2844
e-post